

РЕЦЕНЗИЯ

от професор дфн, д-р ист. Нако Райнов Стефанов, СУ “Св. Климент Охридски”

на монографичен труд във връзка с провеждането на конкурс за заемане на академичната длъжност „*доцент*“ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Съвременен корейски език - културология) в катедра „Български език“ на Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, обявен в ДВ., бр. 96 от 11.11.2025 г. с кандидат гл. ас. д-р Хван Джонг Джеймс Канг

Автор на монографията: Гл. ас. д-р Хван Джонг Джеймс Канг

Тема: *«Корейския дух на съпротива през Японската окупация (1910-1945) и хората на перото»*

1. Общо описание на представените материали

С Ректорска заповед № РД-22-46 от 09.01.2026 год. съм определен за член на научно жури в обявения конкурс за академичната длъжност «доцент» с единствен кандидат гл.ас. д-р Хван Джонг Джеймс Кан за осигуряване на процедура за защита на монографичен труд на тема «Корейския дух на съпротива през Японската окупация (1910-1945) и хората на перото» по: област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Корейски език - културология) в катедра „Български език“ на Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, обявен в ДВ., бр. 96 от 11.11.2025 г.

Представеният от гл.ас. д-р Хван Джонг Джеймс Канг комплект материали на хартиен носител е в съответствие с чл. 36. (1) от Правилника за развитие на академичния състав /ПРАС/ на ПУ, като включва всички необходими документи в съответствие с ПРАС на ПУ “ П. Хилендарски”.

Кандидатът за академичната длъжност „доцент“ гл.ас. д-р Хван Джонг Джеймс Канг е приложил следните свои публикации:

1. 9-та Международна конференция за приложение на информационните и комуникационни технологии и статистиката в икономиката и образованието [ICAICTSEE]: На тема „Четвъртата индустриална революция и образованието в Република Корея“ Страници: 13-21, – 2019, 24.8.2020, Университет за национално и световно стопанство, ISSN 2367-7

2. 13-та Международна конференция за приложение на информационните и комуникационни технологии и статистиката в икономиката и образованието [ICAICTSEE] На тема: „Въздействие на изкуствения интелект върху корейските медии“. Страници 23-31, Университет за национално и световно стопанство, 2024, ISSN:2367-7635, Публикация, индексирана от CEEOL
3. 14-та Международна конференция за приложение на информационните и комуникационни технологии и статистиката в икономиката и образованието [ICAICTSEE]: На тема: „Изкуствен интелект и предизвикателствата на образованието в корейските университети“ Страници: 50-60, Университет за национално и световно стопанство 2025, ISSN: 2367-7635, Публикация, индексирана от CEEOL;
4. Societas Classica, том 13. Материали от научна конференция „Култури и религии на Балканите, Средиземноморието и Изтока“, [Cultures and Religions in the Balkans, the Mediterranean and the East]: Доклад на тема: An Analysis and Evaluation of History of Protestantism in Bulgaria, 2025;
5. Седма международна научна конференция „Медии и комуникации в 21-ви век“, 2024. Доклад на тема „The new normal in Korean media in the era of Artificial Intelligence”]
6. Международна научна конференция „Изтокознанието – традиции и съвременност“ 2023. Доклад на тема: “Changes in the field of Education in Republic of Korea in the Post-Covid 19 era”;
7. Proceedings of the International Conference on Korean Studies. [On Religious and Cultural Contents in Korea and Bulgaria]:На тема „Корейската протестанска църква и нейната етническа църква в България“, 2017, ISBN: 978-619-7084-41-2;
8. Proceedings of the International Conference on Korean Studies “Outlining the Korean society“, 2015: На тема „Mutual relationship between The Republic of Korea and the Republic of Bulgaria in the Field of Tourism and in the Social and the Humanitarian Field“, 2015, ISBN: 978-619-7084-15-3;
9. Национална научна конференция с международно участие «Страните от Източна, Южна и Югоизточна Азия и светът - взаимоотношения и взаимодействия», 2015, Сборник с материали от национална научна конференция с международно участие: На тема „Началото на политическите контакти и установяване на дипломатически отношения между Република Корея и Република България”, ISBN: 978-954-07-3932-8;

10. Глава от колективна монография (20т.) Ммонография: 100 Years of Korean Diaspora In Europe (1919-2019)] Глава: „Корейска общност в България” Страници: 74-116,– Том 3 (2020)The Association of Korean Residents in Europe/Korean Overseas Agency under the Ministry of Foreign Affairs of Republic of Korea;
 11. Монография „Корейския дух на съпротива (1910-1945) и хората на перото“, Издателство „КОРЕЙСКИ КУЛТУРЕН ЦЕНТЪР БЪЛГАРИЯ ФОНДАЦИЯ“, София 2025, ISBN 978-619-91739-3-0;
 12. Книга „Корея и България“ – от признаване към перспективно сътрудничество (1990-2014)“, ISBN 978-619-91739-2-3;
- Речници
13. Кратък речник на корейски език 1000 думи, София 2021;
 14. Кратък речник на корейски език, 500 глагола, София 2025;
 15. Превод на СПИСАНИЕ „Черно и Бяло“ на корейски;

2. Кратки биографични данни за кандидата

Хван Джонг Джеймс Канг живее в България повече от 20 години. Освен с преподавателска и научна дейност, се занимава с преводи. Също така той е активен общественик в сферата на българо-корейските взаимоотношения. Бил е преводач на срещите на високо равнище между Република Корея и Република България. Член е на Съюза на българските журналисти.

През 2015 г. в СУ «Св. Климент Охридски» Философски факултет, катедра «Политология» защитава дисертация на тема «Взаимоотношенията между Република Корея и Република България: от признаване към перспективно сътрудничество». Придобива образователна и научна степен «доктор» в област на висше образование 3.Социални, стопански и правни науки, по професионално направление 3.3. Политически науки (Политология).

Десет години д-р Канг е преподавател по корейски език, култура и история във Великотърновския университет "Св. св. Кирил и Методий".

Днес заема длъжността главен асистент в катедра «Български език» на Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Води

дисциплините: Практически корейски език I, Практически корейски език IV, Стара корейска литература, Корейска литература от XX век, Корейски език чрез корейски филми.

Научните му интереси са: корейската литература по време на Японската окупация (1910 – 1945); двустранните отношения между Корея и България в областта на образованието и културата; Развитие на съвременната демокрация в Южна Корея; Влиянието на християнството върху Източната философия в съвременна Корея.

Хван Джонг Джеймс Канг е Председател на Асоциацията на корейската общност в България (от 2021 г.), а също така Одитор на Асоциацията на световната корейска общност (от 2022 г.) Носител е на награда за заслуги от Министъра на външните работи на Република Корея (2001 г., 2002 г.).

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Разработената от Джеймс Канг тема в монографията „Корейския дух на съпротива (1910-1945) и хората на перото» е важна и актуална, предвид предоставената възможност на най-широка българска аудитория да се запознае:

- С тежък период в историята на корейския народ;
- Но и с несломимия дух на редица представители на интелигенцията, а именно писателите, „хората на перото“ играещи в този труден исторически момент за корейския народ, ролята на будители, както и на съхраняващи традициите и ценностите на националната идентичност.

4.Познаване на проблема. Безспорно Джеймс Канг е този изследовател в България, който е най-сведущ по проблема за ролята на корейската интелигенция, в частност хората на перото в съпротивата против японската окупация и колонизация на Корея. Но също и с асимилационните усилия на Страната на изгряващото слънце спрямо корейския народ в периода 1910-1945 г. В монографията е приложена библиография със 102 заглавия на корейски език, 14 източника на кирилица(може да ни радва факта, че част от тези източници са на български изследователи на Корея) и 13 интернет източници. Всичко това свидетелства за сериозна изследователска източниковедска база, което позволяват обширно и дълбоко проникване в темата.

5.Методика на изследването. Ключовите методологически подходи, използвани в монографията са:

- Системният подход, съгласно който изследваният обект се разглежда като система, т.е. съвкупност (комплекс) съставен от взаимосвързани компоненти, действащи като едно цяло. Всички тези компонентни формират вътрешната среда на системата, а всичко извън тази вътрешна среда представлява външна спрямо системата среда;
- Аналитично-структурен подход – „разбива“ изследвания феномен на най-важни компоненти, както и класифицира последните на основата на определена логика, което ни дава възможност да получим знание за функционирането на феномена;
- Исторически подход, изхождащ от презумпцията, че обектът не може да бъде разбран ако не го анализираме в исторически план, т.е. как се е развивал във времето и пространството;
- Сравнителен подход – на базата на сравнение на различни социални, икономически и културни параметри между Корея с други страни и региони се получава важно ново знание за протеклите процеси и събития в корейския социум и съответно световната история и общества.

Авторът на монографията на базата на тези подходи постига поставените пред изследването му цели и задачи.

6. Характеристика и оценка на монографичния труд. Монографията се състои от четири глави, Въведение и Заключение. Във *Въведение*-то се прави кратък общ преглед на взаимодействията и взаимоотношенията между двата народи и страни - Страната на утринната свежест(Корея) и Страната на изгряващото слънце(Япония). Отбелязва се фактът, че „формирането на японския народ е неразривно свързано с древни миграционни процеси от Корейския полуостров към японските острови“. Едновременно с това се отбелязва, че „Япония като островна държава възприема доктрината за континенталното разширяване като важна стратегическа цел, а Корейския полуостров - като плацдарм за реализиране на тази амбиция“. Подчертава се, че цел на дадения труд е да се покаже съпротивата срещу, установяването на японско господство в периода 1910-1945 г. И преди всичко несломимия дух на специфична интелектуална общност – корейските писатели. Както е във всяко общество „хората на перото“ са важен изразител на вижданията и стремежите на един народ и тяхното мнение притежава особена тежест. По думите на Джеймс Канг „чрез техните произведения читателят се запознава както със социалната реалност на тогавашното корейско общество, така и с възжеланията на самите автори, които разкриват и утвърждават понятието за „корейския дух“.(вж. Въведение, с 16).

Глава първа «КОРЕЯ И ЯПОНИЯ - НЕПОСРЕДСТВЕНИ, НО НАЙ-ДАЛЕЧНИ СЪСЕДИ» се състои от три подглави. В първата концентрирано се излага ретроспективен поглед на отношенията между Корея и Япония до 1910 г., когато се извършва японската анексия на Страната на утринната свежест, както нерядко по един поетичен начин наричат Корея. Тук следва да добавим, че през вековете Корея е моста, през който в Япония прониква както будизма, така и конфуцианството, които до ден днешен са едни от стълбовете на духовността в Страната на изгряващото слън. Имджинската война(1592-1598 г.) е повратна точка в отношенията между Корея и Япония. Японският лидер Тойотоми Хидейоши не просто си поставя експанзионистични цели. Той става известен с т.нар. паметник «Ханадзука» и «Мимидзука» край Киото, в основата на който са заровени отрязаните носове и уши на 38 хиляди корейски войници, мирни корейски граждани и частично китайски войници на династия Мин. Подобен паметник е краен израз на жестокост имащ цел да сломи духа на съпротива и стремежа към независимост на корейския народ.

Следващите две подглави се разказ за японския колониализъм и неговата репресивна и асимилаторска политика спрямо корейския народ като цяло, характеризираща се с безжалостни и нечовешки действия и изключително унижаваща човешкото достойнство позиция към корейците. Не бива да се забравя, че от началото на 30-те години на XX век японските колониални власти тръгват на асимилация на корейците. Корейският език е забранено да се използва публично. Всичко корейци са задължени да вземат японски имена. Върхът на унижението е става явлението «Ианфу», т.е. заставянето на млади корейки да станат част от т.нар; «жени за утеха» в японската армия.

Глава втора «ДВИЖЕНИЕ ЗА СВОБОДА И НЕЗАВИСИМОСТ НА КОРЕЙСКИЯ НАРОД СЛЕД ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА» се състои от четири подглави. Всяка от тези подглави е в известен смисъл тъжен разказ за усилията на корейския народ на международната арена и вътре в страната да възстанови своя суверенитет. Разказът е тъжен, поради факта, че водени от своите интереси редица страни, играещи важна роля в световните дела, на практика отказват подкрепа на тези усилия. Цел на тази глава е да анализира „корейския въпрос“ в международен контекст и действията на Корея да получи подкрепа за възстановяване на своята независимост след Първата световна война. Специално внимание се отделя на участието на корейската делегация в Парижката мирна конференция през 1919 г., както и на инициативите за решаване на корейския проблем в рамките на Обществото на народите и дипломатическите действия за мобилизиране на общественото мнение в САЩ.

Анализът разглежда също и значението на Мирното първомартенско движение през 1919 г. и основаването на Временното правителство на Република Корея в Шанхай.

Тук ще отбележим за изключително интересния и новаторски подход, който използва Джеймс Канг със съставянето на сравнителните таблици, номерирани от 1 до 9. Чрез тях на основата на сравнение се получава важно ценно знание, което благодарение на сравнителния анализ остава запечатано в паметта на читателите.

Център на *трета глава* «РОЛЯ, УЧАСТИЕ И ПРИНОС НА „ХОРАТА НА ПЕРОТО“ – АНТИКОЛОНИАЛНАТА СЪПРОТИВА (1910-1945 Г.)» е ролята и мястото на писателите, като будители на своя народ, като хората, които със своите произведения пазят традициите, идентичността и чувството за суверенитет, както и будят стремежа за независимост в условията на окупацията на Корея от страна на Имперска Япония и провежданата от нея репресивна и асимилаторска колониална политика. Тази глава има четири подглави, чийто заглавия говорят сами по себе си, а именно:

1. Литературата на съпротивата и борбата против чуждото потисничество в световен мащаб;
2. Роля и принос на корейските писатели в историческото развитие и националните борби на корейския народ;
3. Корейските «хора на перото» и съпротивата срещу Японската окупация;
4. Водещи поети в корейската литература през 1910-1945 г. и съпротивата против Японската окупация.

Тук ще се съгласим напълно с оценката, която дава авторът на «хората на перото» и техните дела в този безжалостен за корейците период, а именно: «Творбите им надхвърлят чисто литературните постижения, като националната тъга, волята за съпротива и копнежа за независимост, оставяйки значимо наследство в историята на корейската литература. Общият дух на съпротива, присъщ на тези поети, продължава и да отправя литературни послания, припомняйки универсалните човешки ценности за справедливост и свобода.»(с.197 на монографията).

Четвърта глава «ДУХЪТ НА СЪПРОТИВАТА В ЛИТЕРАТУРАТА И РАЗВИТИЕТО НА ЮЖНА КОРЕЯ» е изключително интересна по своето съдържание, теми и резултати. Фокусът в тази глава, също съставена от четири подглави, е върху прегледа, анализа и оценките на литературния живот на Република Корея след Освобождението през 1945 г. Този преглед и анализ включва периода на «Студената война между Изтока и Запада», както и «горещия сблъсък» в рамките на тази война – Корейската война 1950-1953 г. явила се

огромна трагедия в историческата съдба на корейския народ. Обхванати са обществено-политически процеси и развитие на Южна Корея след тази война - военните диктатури и мъчителните процеси към демократизация, индустриализация, модернизация.

Джеймс Канг демонстрира на базата на дълбоко познание на обществените процеси, но също така, опирайки се на социологически инструменти, как се развиват обществените възприятия и чувства в Южна Корея. Става дума за националната памет, свързана с дълбоката болка, оставена от японската окупация и колониална политика. Обаче и ударите, които нанасят на отношенията между Токио и Сеул позициите на официална Япония с непоследователните си извинения във връзка с мрачния период на колониализма.

В тази глава е разгледано и влиянието на литературата от периода на борбата срещу Японската окупация върху съвременната литература в Република Корея. Отбелязва се положителното въздействие, което оказва тази литература за утвърждаване на националното самосъзнание, а също за усилията за национално обединение. Тази литература на Съпротивата спомага за продължаване на традицията литературните произведения продължават и в днешните условия да бъдат, както утвърждава Джеймс Канг, «пространство на морална съпротива и обществено пробуждане»(вж. с.237).

В *Заключение-то* се прави важен извод, който напълно поддържа, че «...духът на съпротивата ще остане траен символ на човешкото достойнство и демокрация, както и източник на вдъхновение за всички, които вярват, че достойнството на човека и ценността на човешкия живот трябва да бъдат поставяни над всякакви форми на власт и интереси»(с.238).

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Монографията «**Корейския дух на съпротива (1910-1945) и хората на перото**» представлява най-значим принос в българската литература за Корея в няколко момента:

Първият момент е в план история на Корея. Макар в доста концентриран, но достатъчно наситен фактологически формат се дава ясна картина на значими периоди от историята на корейския народ.

Вторият приносен момент е свързан с разкритата широка картина на усилията на корейското общество да се бори за независимост и суверенитет след Първата световна война, която борба не е отразявана в българската научна литература.

Третият приносен момент засяга корейската литература. У нас почти не е разглеждана историята на корейската литература в план съпротивата против японската окупация и

колониална политика. От такава гледна точка монографията в тази си част има изключително новаторски характер.

Четвъртият приносен момент има отношение към друга тема, която също досега е била «тера инкогнита» за българската литература. Става дума за духа на съпротивата в литературата и развитието на Южна Корея.

Петият приносен момент означава, че не бива да се забравя и за сравнителните таблици, които представляват новаторски подход със своето съдържание.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд.

Една част от представените над десет публикации имат непряко отношение към темите, засегнати в монографията. Но те предлагат широка картина на процесите и събитията в корейското общество, които допълнително разкриват онзи несломим дух, характерен за корейците като народ.

9. Лично участие.

Предлаганта монография е написана лично от кандидата д-р Джеймс Канг.

10. Критични забележки и препоръки

Бележки. В монографията са използвани имена на династии, личности и други, които са отразени по различен начин от този, с който е официално приет в българската литература по този въпрос. Така, например, на с. 19 се говори за «японските пирати (уако)». В нашата литература е прието да се използва наименованието «Вокоу».

На с.22 и другаде се говори за «Договора от Кангхуа», докато в у нас е прието да се пише «Договора от Канхва». По същия начин е написано «Крал Седжонг Велики», докато в българската литература се говори за «Крал Седжон Велики». Т.е. според българската транскрипция там, където в английския език окончанието е “-ng” у нас се пише само „-н“.

Тези бележки същевременно са и препоръки към Джеймс Канг. Но те в никакъв случай не променят общата отлична оценка за монографията.

11. Лични впечатления. Личните ми впечатления от Джеймс Канг, с който съм се срещал на конференции, семинари, различни форуми и културни мероприятия са изключително позитивни.

12. Препоръки за бъдещо използване на приносите и резултатите на монографията „Корейския дух на съпротива (1910-1945) и хората на перото»

Всяка една от главите на дадената монография може да бъде разработена като самостоятелно научно изследване, предвид значимостта на темите, които тя засяга. Също така пак всяка отделна глава може да стане основа на лекционен курс, който да бъде четен както в бакалавърски, така и в магистърски програми.

Самите теми, разглеждани в монографията могат, предвид своята значимост, да бъдат предлагани в докторантски програми за разработка на съответните дисертационни трудове.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Монографията «Корейския дух на съпротива (1910-1945) и хората на перото» със своя новаторски поглед и разработка на неразкривана досега у нас тематика **съдържа важни научно-приложни резултати и приноси. Монографията отговаря на** изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Авторът Хван Джонг Джеймс Канг чрез тази монография доказва, че **притежава необходимите** теоретични знания и професионални умения, а така също качества и способности за самостоятелно провеждане на научно изследване и провеждане на обучение. По този начин заслужава академичната длъжност „доцент“ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Корейски език - културология) в катедра „Български език“ на Филологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

С оглед гореизложеното давам положителна оценка на Хван Джонг Джеймс Канг да бъде присвоена академичната длъжност „доцент“ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Съвременен корейски език - културология).

3 март 2026 г.

Рецензент:.....

Професор дфн, д-р ист. Нако Стефанов